

TEKSTY PRZYJĘTE

P8_TA(2016)0269

Sytuacja w Wenezueli

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie sytuacji w Wenezueli (2016/2699(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje liczne wcześniejsze i najnowsze rezolucje w sprawie sytuacji w Wenezueli, w szczególności rezolucję z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie sytuacji w Wenezueli¹, rezolucję z dnia 18 grudnia 2014 r. w sprawie prześladowań demokratycznej opozycji w Wenezueli² oraz rezolucję z dnia 12 marca 2015 r. w sprawie sytuacji w Wenezueli³,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych, którego Wenezuela jest stroną,
- uwzględniając Międzyamerykańską kartę demokratyczną przyjętą w dniu 11 września 2001 r.,
- uwzględniając konstytucję Wenezueli, w szczególności jej art. 72 i 233,
- uwzględniając oświadczenie Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka z dnia 20 października 2014 r. w sprawie zatrzymań protestujących i polityków w Wenezueli,
- uwzględniając oświadczenia wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Federiki Mogherini z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie wyborów w Wenezueli,
- uwzględniając oświadczenie rzecznika ESDZ z dnia 5 stycznia 2016 r. w sprawie sesji inauguracyjnej nowego Zgromadzenia Narodowego Wenezueli,
- uwzględniając oświadczenie rzecznika Biura Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka Raviny Shamdasani z dnia 12 kwietnia 2016 r.,

¹ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0176.

² Teksty przyjęte, P8_TA(2014)0106.

³ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0080.

- uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel z dnia 10 maja 2016 r. w sprawie sytuacji w Wenezueli,
 - uwzględniając pismo organizacji Human Rights Watch do sekretarza generalnego Organizacji Państw Amerykańskich Luisa Almagro z dnia 16 maja 2016 r. na temat Wenezueli¹,
 - uwzględniając oświadczenie Stałej Rady Organizacji Państw Amerykańskich z dnia 18 maja 2016 r.,
 - uwzględniając oficjalne komunikaty sekretarza generalnego Unii Narodów Południowoamerykańskich (UNASUR) wydane w dniach 23² i 28 maja³ 2016 r. dotyczące posiedzeń rozpoznawczych w sprawie nawiązania dialogu krajowego między przedstawicielami rządu wenezuelskiego a koalicją opozycyjną MUD,
 - uwzględniając deklarację przywódców G7 z Ise-Shimy z dni 26–27 maja 2016 r.⁴
 - uwzględniając oświadczenie sekretarza stanu USA Johna Kerry'ego z dnia 27 maja 2016 r. w sprawie jego spotkania z premierem Hiszpanii José Luisem Rodríguezem Zapatero⁵,
 - uwzględniając art. 123 ust. 2 i 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że koalicja wenezuelskich partii opozycyjnych MUD zdobyła 112 miejsc w liczącym sobie 167 miejsc Zgromadzeniu Narodowym, co stanowi większość dwóch trzecich miejsc, w stosunku do 55 miejsc, które zdobyła PSUV; mając na uwadze, że sąd najwyższy uniemożliwił następnie czterem nowo wybranym przedstawicielom Zgromadzenia Narodowego (przy czym trzech z nich to przedstawiciele MUD) objęcie urzędu, co pozbawiło opozycję większości dwóch trzecich miejsc;
- B. mając na uwadze, że w ciągu pięciu miesięcy działań ustawodawczych nowego Zgromadzenia Narodowego, w którym większość stanowi opozycja demokratyczna, sąd najwyższy wydał z powodów politycznych 13 korzystnych dla rządu wyroków, przy czym wszystkie te wyroki zagrażają równowadze sił, jaka powinna istnieć w praworządym państwie;
- C. mając na uwadze, że decyzje takie jak decyzja o wydaniu i potwierdzeniu dekretu w sprawie ogłoszenia stanu nadzwyczajnego w gospodarce, o pozbawieniu Zgromadzenia Narodowego uprawnień do nadzoru politycznego, o odmowie uznania uprawnień do odwołania decyzji o mianowaniu sędziów sądu najwyższego przyznanych Zgromadzeniu Narodowemu w konstytucji, o ogłoszeniu niekonstytucyjności reformy ustawy o Banku Centralnym Wenezueli, o zawieszeniu stosowania przepisów dotyczących zasad prowadzenia debat w Zgromadzeniu Narodowym zostały podjęte, między innymi, z naruszeniem uprawnień ustawodawczych Zgromadzenia Narodowego i bez najmniejszego poszanowania równowagi sił, która jest zasadniczym elementem praworządnego państwa;

¹ <https://www.hrw.org/news/2016/05/16/letter-human-rights-watch-secretary-general-almagro-about-venezuela>

² <http://www.unasur.org/es/node/719>

³ <http://www.unasur.org/es/node/779>

⁴ <http://www.mofa.go.jp/files/000160266.pdf>

⁵ <http://www.state.gov/r/pa/prs/ps/2016/05/257789.htm>

- D. mając na uwadze, że około 2000 osób, w tym ważni przywódcy polityczni, tacy jak Leopoldo López, Antonio Ledezma oraz Daniel Ceballos, przebywa w więzieniach, zostało objętych aresztem domowym lub nadzorem kuratorskim ze względów politycznych; mając na uwadze, że dnia 30 marca 2016 r. Zgromadzenie Narodowe w Wenezueli uchwaliło ustawę zapewniającą amnestię wyżej wymienionym więźniom, torując w ten sposób drogę do dialogu i pojednania narodowego; mając na uwadze, że ustawa ta jest zgodna z art. 29 konstytucji wenezuelskiej, mimo że sąd najwyższy uznał ją za niekonstytucyjną; mając na uwadze, że Wysoki Komisarz ONZ ds. Praw Człowieka Zeid Ra'ad Al Hussein publicznie stwierdził, że ustawa o amnestii i pojednaniu narodowym jest zgodna z prawem międzynarodowym oraz wyraził rozczarowanie z powodu jej odrzucenia;
- E. mając na uwadze, że w Wenezueli nie przestrzega się praworządności oraz zasady rozdziału władz; mając na uwadze, że obecne fakty wskazują, iż rząd wywiera wpływ na władzę sądowniczą oraz krajową radę wyborczą, a także sprawuje nad nimi kontrolę – naruszając jawnie zasadę niezależności i rozdziału władz, która charakteryzuje praworządne państwa demokratyczne – co ma niekorzystny wpływ na parlament oraz opozycję będącą podstawą wszystkich ustrojów demokratycznych;
- F. mając na uwadze, że demokratyczna opozycja wszczęła uznaną w konstytucji procedurę, który pozwala usunąć ze stanowiska w drodze referendum urzędników państwowych po wypełnieniu przez nich połowy kadencji; mając na uwadze, że krajowa rada wyborcza otrzymała od MUD 1,8 mln podpisów obywateli Wenezueli popierających tę procedurę, czyli znacznie więcej niż 198 000 wymaganych początkowo do tego, aby uznać procedurę za legalną i zgodną z konstytucją;
- G. mając na uwadze, że Wenezuela przechodzi poważny kryzys humanitarny spowodowany niedoborem żywności i leków; mając na uwadze, że Zgromadzenie Narodowe ogłosiło humanitarny kryzys zdrowotny i żywnościowy w związku z ogólnym brakiem leków, sprzętu medycznego i zaopatrzenia, oraz zwróciło się do Światowej Organizacji Zdrowia o zapewnienie pomocy humanitarnej i zorganizowanie wizyty technicznej, która potwierdzi warunki opisane powyżej;
- H. mając na uwadze, że choć brak oficjalnych danych, z ankiety dotyczącej warunków życia ENCOVI wynika, iż poziom ubóstwa w Wenezueli podwoił się z 30 % w 2013 r. do 60 % w 2016 r.; mając na uwadze, że w Wenezueli nie jest dostępnych 75 % leków uznawanych przez Światową Organizację Zdrowia za podstawowe;
- I. mając na uwadze, że rząd uniemożliwia dostarczanie pomocy humanitarnej do kraju i bojkotuje różne inicjatywy międzynarodowe mające na celu niesienie pomocy społeczeństwu obywatelskiemu, jak miało to miejsce w przypadku Caritasu i innych organizacji pozarządowych;
- J. mając na uwadze, że według prognoz Międzynarodowego Funduszu Walutowego gospodarka Wenezueli ma skurczyć się o 8 % w 2016 r., po tym jak w 2015 r. skurczyła się o 5,7 %; mając na uwadze, że pomimo 30 % wzrostu płacy minimalnej, inflacja na poziomie 180,9 % czyni perspektywę przystępności podstawowych towarów dla Wenezuelczyków nierealną; mając na uwadze, że zgodnie z przewidywaniami Międzynarodowego Funduszu Walutowego średnia stopa inflacji wyniesie w tym kraju 700 % do końca 2016 r. oraz 2200 % do końca 2017 r.;

- K. mając na uwadze, że brak przewidywania w kwestii podstawowej infrastruktury oraz nieudolne zarządzanie doprowadziły do potężnego kryzysu społeczno-gospodarczego, który przejawia się długotrwałym brakiem zasobów, surowców, środków, podstawowych produktów spożywczych oraz leków, a także zerową produkcją oraz mając na uwadze, że kraj ten znajduje się na granicy powszechnego buntu społecznego i kryzysu humanitarnego o trudnych do przewidzenia konsekwencjach;
- L. mając na uwadze, że wysoki poziom przestępczości i całkowita bezkarność sprawiły, że Wenezuela stała się jednym z najniebezpieczniejszych krajów na świecie, a w Caracas odnotowuje się najwyższy na świecie wskaźnik poważnej przestępczości (119,87 zabójstw na 100 000 osób);
- M. mając na uwadze, że walka o kontrolę nad nielegalnymi kopalniami toczy się na wszystkich terenach bogatych w minerały położonych w sąsiedztwie granicy z Gujaną i Brazylią; mając na uwadze, że w dniu 4 marca 2016 r. w Tumeremo w stanie Bolívar miała miejsce masakra, w której zginęło, a następnie zostało zamordowanych 28 górników; mając na uwadze, że władze nadal nie przedstawiły zadowalającego wyjaśnienia w tej sprawie i że dziennikarka Lucía Suárez, która ostatnio zajmowała się tą sprawą, została zastrzelona w swym domu w Tumeremo w dniu 28 kwietnia 2016 r.;
- N. mając na uwadze, że dnia 27 maja 2016 r. państwa należące do grupy G7 wydały oświadczenie, w którym wezwały Wenezuelę do stworzenia warunków do dialogu między rządem a obywatelami w celu znalezienia rozwiązania coraz poważniejszego kryzysu gospodarczo-politycznego oraz mając na uwadze, że w dniu 1 czerwca 2016 r. Stała Rada Organizacji Państw Amerykańskich wydała oświadczenie w sprawie sytuacji w Wenezueli;
- O. mając na uwadze, że w ramach UNASUR odbyły się niedawno w Republice Dominikańskiej posiedzenia rozpoznawcze, którym przewodniczyli były premier Hiszpanii José Luis Rodríguez Zapatero, były prezydent Republiki Dominikańskiej Leonel Fernández i były prezydent Panamy Martín Torrijos, mające na celu nawiązanie dialogu krajowego z przedstawicielami rządu Boliwariańskiej Republiki Wenezueli oraz partiami opozycyjnymi reprezentowanymi przez MUD;
- P. mając na uwadze, że rozwiązanie kryzysu można znaleźć jedynie poprzez dialog na wszystkich szczeblach rządu, opozycji demokratycznej i społeczeństwa;
1. wyraża głębokie zaniepokojenie pogarszającą się dramatycznie sytuacją w dziedzinie demokracji, praw człowieka oraz sytuacją społeczno-gospodarczą w Wenezueli, a także klimatem rosnącej niestabilności politycznej i społecznej;
 2. wyraża również zaniepokojenie w związku z obecnym impasem instytucjonalnym oraz wykorzystywaniem przez władzę wykonawczą uprawnień państwowych do kontrolowania sądu najwyższego oraz krajowej rady wyborczej w celu utrudnienia stosowania praw przyjętych przez Zgromadzenie Narodowe oraz podjętych przez nie inicjatyw; wzywa rząd Wenezueli do poszanowania praworządności i zasady rozdziału władz; przypomina, że rozdział równorzędnych organów władzy oraz brak wzajemnych ingerencji pomiędzy nimi to podstawowa zasada państw demokratycznych opierających się na praworządności;
 3. wzywa rząd Wenezueli, by w konstruktywny sposób podszedł do obecnej sytuacji w Wenezueli i przezwyciężył kryzys w drodze konstytucyjnego, pokojowego i

demokratycznego rozwiązania opartego na dialogu;

4. z zadowoleniem przyjmuje działania mediacyjne podjęte z inicjatywy UNASUR z myślą o zainicjowaniu procesu dialogu krajowego pomiędzy władzą wykonawczą a opozycją reprezentowaną przez przedstawicieli większości MUD;
5. odnotowuje oświadczenie przywódców G7 dotyczące Wenezueli; zwraca się do Rady Europejskiej, aby podczas czerwcowego posiedzenia wydała oświadczenie polityczne w sprawie sytuacji w tym kraju oraz wsparła rozpoczęty niedawno proces mediacyjny, aby umożliwić uzgodnienie rozwiązań demokratycznych i politycznych dla Wenezueli;
6. wzywa rząd Wenezueli do natychmiastowego uwolnienia wszystkich więźniów politycznych; przypomina, że uwolnienie więźniów politycznych to warunek rozpoczęcia negocjacji postawiony przez opozycję i wzywa obie strony do wypracowania porozumienia, którego celem będzie wsparcie trwających obecnie działań mediacyjnych; wzywa UE i wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel, aby – zgodnie z żądaniami różnych organów ONZ i organizacji międzynarodowych oraz ustawą o amnestii i pojednaniu narodowym – domagały się uwolnienia więźniów politycznych i osób przetrzymywanych bezpodstawnie;
7. domaga się, aby władze przestrzegały konstytucyjnego prawa do pokojowych demonstracji i aby to prawo zagwarantowały; wzywa również przywódców opozycji do odpowiedzialnego korzystania ze swych uprawnień; wzywa władze Wenezueli do zagwarantowania bezpieczeństwa i swobody wykonywania praw wszystkim obywatelom, w szczególności obrońcom praw człowieka, dziennikarzom, działaczom politycznym i członkom niezależnych organizacji pozarządowych;
8. wzywa prezydenta Nicolasa Maduro i jego rząd do realizacji pilnych reform gospodarczych we współpracy ze Zgromadzeniem Narodowym w celu wypracowania konstruktywnego rozwiązania kryzysu gospodarczego i energetycznego, w szczególności w celu zaradzenia niedoborowi żywności i leków;
9. wyraża ogromne zaniepokojenie rosnącymi napięciami społecznymi wywołanymi brakiem podstawowych dóbr, takich jak żywność i leki; wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel do przedstawienia planu pomocy dla Wenezueli oraz do nakłonienia władz wenezuelskich, by umożliwiły niesienie pomocy humanitarnej temu krajowi i umożliwiały wjazd do niego organizacjom międzynarodowym, które chcą nieść pomoc najbardziej dotkniętym grupom społeczeństwa w zakresie zaspokajania ich najpilniejszych i najbardziej podstawowych potrzeb;
10. wzywa rząd i władze publiczne Wenezueli do przestrzegania konstytucji, w tym uznanych mechanizmów i procedur prawnych dotyczących uruchomienia procesu, o którym mowa w konstytucji Wenezueli, w celu odsunięcia prezydenta od władzy do końca 2016 r.;
11. wzywa wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel do współpracy z krajami Ameryki Łacińskiej oraz organizacjami regionalnymi i międzynarodowymi w celu dopilnowania wdrożenia w Wenezueli mechanizmów dialogu i pojednania narodowego oraz mediacji z myślą o wsparciu pokojowego, demokratycznego i zgodnego z konstytucją rozwiązania kryzysu, w jakim pogrążone jest obecnie to państwo;
12. uważa, że bezwzględnie najważniejszą kwestią jest ograniczenie panującej obecnie

ogromnej bezkarności, która rozszerza się i sprzyja nasilaniu się przemocy i braku bezpieczeństwa w kraju, oraz zapewnienie przestrzegania istniejącego porządku prawnego wymagającego zadośćuczynienia za krzywdy ofiarom i rodzinom ofiar porwań, zabójstw i innych przestępstw popełnianych codziennie;

13. wzywa władze Wenezueli do przeprowadzenia śledztwa w sprawie masakry w Tumeremo, w której zamordowano 28 górników, z myślą o postawieniu przed sądem sprawców i podżegaczy, w tym osób odpowiedzialnych za niedawne morderstwo dziennikarki Lucii Suárez, którego dokonano w tym samym miejscu, w związku z czym istnieją podejrzenia o powiązania pomiędzy obydwoma zdarzeniami;
14. ponawia swój apel, by jak najszybciej wysłać do Wenezueli delegację PE, która poprowadzi dialog ze wszystkimi stronami zaangażowanymi w konflikt;
15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii ds. polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, rządowi i Zgromadzeniu Narodowemu Boliwariańskiej Republiki Wenezueli, Europejsko-Latynoamerykańskiemu Zgromadzeniu Parlamentarnemu oraz sekretarzowi generalnemu Organizacji Państw Amerykańskich.